NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2021/1013,

annettu 21 päivänä kesäkuuta 2021,

Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Keski-Aasiaan

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 33 artiklan ja 31 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto hyväksyi 15 päivänä huhtikuuta 2015 päätöksen (YUTP) 2015/598 ([1]), jolla Peter BURIAN nimitettiin Euroopan unionin erityisedustajaksi, jäljempänä 'erityisedustaja', Keski-Aasiaan.

(2) Neuvosto hyväksyi 25 päivänä kesäkuuta 2018 päätöksen (YUTP) 2018/904 ([2]) Keski-Aasiaan nimitetyn erityisedustajan Peter BURIANin toimeksiannon jatkamisesta. Kyseistä päätöstä on viimeksi muutettu neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/282 ([3]). Erityisedustajan toimeksiannon on määrä päättyä 30 päivänä kesäkuuta 2021.

(3) Keski-Aasiaan olisi nimitettävä uusi erityisedustaja 20 kuukaudeksi.

(4) Erityisedustaja toteuttaa toimeksiantonsa tilanteessa, joka voi huonontua ja joka saattaa haitata perussopimuksen 21 artiklassa määrättyjen unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden saavuttamista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan unionin erityisedustaja

Nimitetään Terhi HAKALA Euroopan unionin erityisedustajaksi, jäljempänä 'erityisedustaja', Keski-Aasiaan 1 päivänä heinäkuuta 2021 alkavaksi ja 28 päivänä helmikuuta 2023 päättyväksi kaudeksi. Neuvosto voi päättää poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean, jäljempänä 'PTK', arvioinnin sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, jäljempänä 'korkea edustaja', ehdotuksen perusteella, että erityisedustajan toimeksiantoa jatketaan tai että se päätetään aikaisemmin.

2 artikla

Poliittiset tavoitteet

Erityisedustajan toimeksianto perustuu Keski-Aasiaa koskevan unionin politiikan tavoitteisiin. Kyseisiin tavoitteisiin kuuluvat seuraavat:

a) yhteisiin arvoihin ja etuihin perustuvien hyvien ja läheisten suhteiden edistäminen unionin ja Keski-Aasian maiden välillä asiaa koskevien sopimusten mukaisesti;

b) vakauden ja yhteistyön lujittamisen edistäminen alueen maiden välillä;

c) demokratian, oikeusvaltion ja hyvän hallintotavan vahvistamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen edistäminen Keski-Aasiassa;

d) vastaaminen keskeisiin uhkiin ja varsinkin erityisiin ongelmiin, joilla on suoria vaikutuksia unioniin;

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2015/598, annettu 15 päivänä huhtikuuta 2015, Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Keski-Aasiaan (EUVL L 99, 16.4.2015, s. 25).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2018/904, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2018, Keski-Aasiaan nimitetyn Euroopan unionin erityisedustajan toimeksiannon jatkamisesta (EUVL L 161, 26.6.2018, s. 12).

([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/282, annettu 22 päivänä helmikuuta 2021, Keski-Aasiaan nimitetyn Euroopan unionin erityisedustajan toimeksiannon jatkamisesta annetun päätöksen (YUTP) 2018/904 muuttamisesta (EUVL L 62, 23.2.2021, s. 45).

e) unionin tehokkuuden ja näkyvyyden lisääminen alueella muun muassa tiiviimmällä koordinoinnilla muiden asiaankuuluvien kumppanien ja kansainvälisten järjestöjen, kuten Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) ja Yhdistyneiden kansakuntien (YK), kanssa.

3 artikla

Toimeksianto

1. Kyseisten poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi erityisedustajan toimeksiantona on:

a) edistää unionin toimien yleistä poliittista yhteensovittamista Keski-Aasiassa ja auttaa varmistamaan unionin ulkoisen toiminnan johdonmukaisuus alueella;

b) edistää osaltaan uutta kumppanuutta Keski-Aasian kanssa koskevan unionin strategian täytäntöönpanoprosessia, mitä täydennetään asiaa koskevilla neuvoston päätelmillä ja unionin Keski-Aasian strategian täytäntöönpanon edistymisestä myöhemmin laadittavilla raporteilla, sekä antaa suosituksia ja raportoida säännöllisesti asiaankuuluville neuvoston elimille;

c) avustaa neuvostoa kehittämään kattavaa Keski-Aasian politiikkaa edelleen;

d) seurata tiiviisti Keski-Aasian poliittisen tilanteen kehittymistä solmimalla ja ylläpitämällä läheisiä suhteita hallituksiin, parlamentteihin, oikeuslaitokseen, kansalaisyhteiskuntaan ja joukkotiedotusvälineisiin;

e) rohkaista Kazakstania, Kirgisiaa, Tadžikistania, Turkmenistania ja Uzbekistania yhteistyöhön yhteistä etua koskevissa alueellisissa asioissa;

f) luoda tarvittavia yhteyksiä ja kehittää yhteistyötä alueen keskeisten toimijoiden ja kaikkien merkityksellisten alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa;

g) myötävaikuttaa unionin ihmisoikeuspolitiikan, muun muassa ihmisoikeuksia koskevien unionin suuntaviivojen, erityisesti lapsia aseellisten selkkauksien yhteydessä koskevien sekä naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan ja kaikkien heihin kohdistuvien syrjintämuotojen torjumista koskevien unionin suuntaviivojen, sekä naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1325 (2000) liittyvän unionin politiikan toteuttamiseen alueella yhteistyössä ihmisoikeuksista vastaavan Euroopan unionin erityisedustajan kanssa, muun muassa seuraamalla tapahtuvaa kehitystä ja raportoimalla siitä sekä antamalla suosituksia tältä osin;

h) osallistua tiiviissä yhteistyössä YK:n ja Etyjin kanssa konfliktinestoon ja -ratkaisuun luomalla yhteyksiä viranomaisiin ja muihin paikallisiin toimijoihin, kuten kansalaisjärjestöihin, poliittisiin puolueisiin, vähemmistöihin, uskonnollisiin ryhmiin ja niiden johtajiin;

i) osallistua yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sellaisten näkökohtien määrittämiseen, jotka koskevat energiaturvallisuutta, rajaturvallisuutta, vakavan rikollisuuden torjuntaa, mukaan lukien huumausaineiden ja ihmiskaupan torjunta, sekä vesivarojen hallintaa, ympäristöä ja ilmastonmuutosta Keski-Aasian osalta;

j) edistää alueellista turvallisuutta Keski-Aasiassa kansainvälisten turvallisuusjoukkojen läsnäolon vähentyessä Afganistanissa.

2. Erityisedustaja tukee korkean edustajan toimintaa ja seuraa yleisesti kaikkia unionin toimia kyseisellä alueella.

4 artikla

Toimeksiannon toteuttaminen

1. Erityisedustaja vastaa toimeksiannon täytäntöönpanosta korkean edustajan alaisuudessa.

2. PTK ylläpitää erityisiä suhteita erityisedustajaan ja toimii erityisedustajan ensisijaisena yhteyspisteenä neuvostoon. PTK huolehtii erityisedustajan strategisesta ja poliittisesta ohjauksesta tämän toimeksiannon puitteissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta korkean edustajan toimivaltaa.

3. Erityisedustaja tekee yhteistyötä ja sovittaa toimensa tiiviisti yhteen Euroopan ulkosuhdehallinnon ja sen asiaankuuluvien yksiköiden kanssa.

5 artikla

Rahoitus

1. Erityisedustajan toimeksiantoon liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 1 päivänä heinäkuuta 2021 alkavalla ja 28 päivänä helmikuuta 2023 päättyvällä kaudella 1 885 000 euroa.

2. Menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Erityisedustajan ja komission välillä tehdään sopimus menojen hallinnoinnista. Erityisedustaja on tilivelvollinen komissiolle kaikista menoista.

6 artikla

Avustajaryhmän perustaminen ja kokoonpano

1. Erityisedustaja vastaa erityisedustajan toimeksiannon ja siihen varattujen käytettävissä olevien taloudellisten resurssien asettamissa rajoissa avustajaryhmänsä perustamisesta. Avustajaryhmällä on oltava asiantuntemusta toimeksiannon edellyttämistä poliittisista erityiskysymyksistä. Erityisedustajan on ilmoitettava viivytyksettä neuvostolle ja komissiolle avustajaryhmänsä kulloinenkin kokoonpano.

2. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja Euroopan ulkosuhdehallinto voivat esittää, että niiden henkilöstöä lähetetään työskentelemään erityisedustajan avustajina. Tällaisen lähetetyn henkilöstön palkat maksaa asianomainen jäsenvaltio, asianomainen unionin toimielin tai Euroopan ulkosuhdehallinto. Myös jäsenvaltioiden unionin toimielimiin tai Euroopan ulkosuhdehallintoon lähettämiä asiantuntijoita voidaan asettaa työskentelemään erityisedustajan kanssa. Sopimuspohjaisen kansainvälisen henkilöstön on oltava jäsenvaltioiden kansalaisia.

3. Kaikki lähetetyt työntekijät pysyvät hallinnollisesti lähettävän jäsenvaltion, lähettävän unionin toimielimen tai Euroopan ulkosuhdehallinnon alaisina, ja he suorittavat tehtävänsä ja toimivat erityisedustajan toimeksiannon toteuttamista edistävällä tavalla.

4. Erityisedustajan henkilöstö sijoitetaan asiaankuuluvien Euroopan ulkosuhdehallinnon yksiköiden tai unionin edustustojen tiloihin, jotta varmistetaan niiden toiminnan yhtenäisyys ja johdonmukaisuus.

7 artikla

Erityisedustajan ja hänen henkilöstönsä erioikeudet ja vapaudet

Erityisedustajan toimeksiannon ja erityisedustajan henkilöstön hoitaman tehtävän loppuun saattamisen ja joustavan suorittamisen edellyttämät erioikeudet, vapaudet ja muut takuut sovitaan tilanteen mukaan yhdessä vastaanottajamaiden kanssa. Jäsenvaltiot ja Euroopan ulkosuhdehallinto antavat tätä varten kaiken tarpeellisen tuen.

8 artikla

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvaaminen

Erityisedustajan ja hänen avustajaryhmänsä jäsenten on noudatettava neuvoston päätöksessä 2013/488/EU ([4]) vahvistettuja turvallisuutta koskevia periaatteita ja vähimmäisvaatimuksia.

9 artikla

Tiedonsaanti ja logistiikkatuki

1. Jäsenvaltiot, komissio, Euroopan ulkosuhdehallinto ja neuvoston pääsihteeristö varmistavat, että erityisedustaja saa käyttöönsä kaikki merkitykselliset tiedot.

([4]) Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1).

2. Unionin edustustot alueella ja/tai jäsenvaltiot antavat tarvittaessa logistiikkatukea alueella.

10 artikla

Turvallisuus

Erityisedustaja toteuttaa perussopimuksen V osaston nojalla unionin ulkopuolisiin operaatioihin lähetetyn henkilöstön turvallisuutta koskevan unionin politiikan mukaisesti kaikki kohtuudella toteutettavissa olevat toimenpiteet toimeksiantonsa ja vastuualueen turvallisuustilanteen mukaisesti suoraan alaisuudessaan olevan koko henkilöstön turvallisuuden edistämiseksi, erityisesti:

a) laatimalla Euroopan ulkosuhdehallinnon ohjeisiin perustuvan erityisen turvallisuussuunnitelman, johon sisältyy henkilöstön turvalliseen siirtymiseen vastuualueelle ja sen sisällä sekä turvallisuutta vaarantavien tilanteiden hallintaan sovellettavat erityiset fyysiset, organisatoriset ja menettelyä koskevat turvallisuustoimenpiteet, myös valmius- ja evakuointisuunnitelman;

b) varmistamalla, että unionin ulkopuolelle lähetetyllä koko henkilöstöllä on vastuualueen olosuhteiden edellyttämä korkean riskin kattava vakuutusturva;

c) varmistamalla, että kaikille unionin ulkopuolelle lähetettäville erityisedustajan avustajaryhmän jäsenille, myös paikalta palvelukseen otetulle henkilöstölle, annetaan ennen vastuualueelle saapumista tai heti saapumisen yhteydessä Euroopan ulkosuhdehallinnon kyseiselle alueelle antamaan riskiluokitukseen perustuva asianmukainen turvallisuuskoulutus;

d) varmistamalla, että kaikki säännöllisten turvallisuusarviointien pohjalta annetut suositukset pannaan täytäntöön, ja antamalla edistymistä koskevien säännöllisten kertomusten ja toimeksiannon toteuttamista koskevan lopullisen kattavan selvityksen yhteydessä korkealle edustajalle, neuvostolle ja komissiolle kirjallisia raportteja suositusten täytäntöönpanosta ja muista turvallisuusasioista.

11 artikla

Raportointi

Erityisedustaja raportoi säännöllisin väliajoin korkealle edustajalle ja PTK:lle. Erityisedustaja raportoi tarvittaessa myös neuvoston työryhmille. Säännöllisesti toimitettavat raportit jaetaan COREU-verkoston kautta. Erityisedustaja voi antaa raportteja ulkoasiainneuvostolle. Erityisedustaja voi osallistua tiedottamiseen Euroopan parlamentille.

12 artikla

Toimien yhteensovittaminen

1. Erityisedustaja edistää unionin toimien yhtenäisyyttä, johdonmukaisuutta ja tehokkuutta sekä auttaa varmistamaan, että kaikkia unionin välineitä ja jäsenvaltioiden toimia käytetään johdonmukaisella tavalla unionin politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden kanssa pyritään yhteistyöhön tarvittaessa. Erityisedustajan toimet sovitetaan yhteen Euroopan ulkosuhdehallinnon asiaankuuluvan maantieteellisen yksikön ja komission toimien kanssa. Erityisedustaja tiedottaa säännöllisesti toiminnastaan jäsenvaltioiden ja unionin edustustoille.

2. Paikan päällä on pidettävä yllä läheisiä suhteita asiaankuuluvien jäsenvaltioiden ja unionin edustustojen päälliköihin. Näiden on kaikin tavoin pyrittävä avustamaan erityisedustajaa toimeksiannon toteuttamisessa. Erityisedustajan on myös pidettävä paikan päällä yhteyttä muihin kansainvälisiin ja alueellisiin toimijoihin.

13 artikla

Avustaminen vaatimusten osalta

Erityisedustaja ja hänen henkilöstönsä avustavat sellaisten tietojen hankkimisessa, joita käytetään vastattaessa aiempien Keski-Aasiaan nimitettyjen erityisedustajien toimeksiannoista mahdollisesti aiheutuviin vaatimuksiin ja velvoitteisiin, ja antavat tätä varten hallinnollista apua ja oikeuden tutustua asiaankuuluviin asiakirjoihin.

14 artikla

Uudelleentarkastelu

Tämän päätöksen täytäntöönpanoa ja sen johdonmukaisuutta unionin alueella toteuttamien muiden toimien kanssa tarkastellaan säännöllisesti uudelleen. Erityisedustaja esittää korkealle edustajalle, neuvostolle ja komissiolle toimeksiannossa saavutettua edistymistä koskevia säännöllisiä kertomuksia sekä viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2022 lopullisen kattavan selvityksen toimeksiannon toteuttamisesta.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. BORRELL FONTELLES